HE kestävyyslain muuttamisesta (HE 37/2025 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunta 13.5.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

HE:n tausta

EU

- Uusiutuvan energian direktiivin muutos (ns. RED III) annettiin 18.10.2023.
- Jäsenvaltioilla **21.5.2025** asti aikaa panna täytäntöön tarvittavat kansalliset säädösmuutokset.

Kansallinen valmistelu

- TEM asetti työryhmän selvittämään RED III direktiivissä säädettyjen kestävyyskriteerien edellyttämiä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Työryhmän arvion mukaan Suomi täyttää direktiivin uudet maatason kestävyysvaatimukset. Työryhmä kuitenkin suositteli useita toimenpiteitä maatason kriteerien täyttymisen varmistamiseksi.

- HE:n tavoitteena on päivittää kansallista kestävyyssääntelyä vastaamaan muuttuneita RED III -direktiivin kestävyyskriteereitä, jotta energiasektorilla käytetty biomassa voidaan laskea mukaan EU-velvoitteisiin.

Keskeiset muutokset: lain soveltamisala

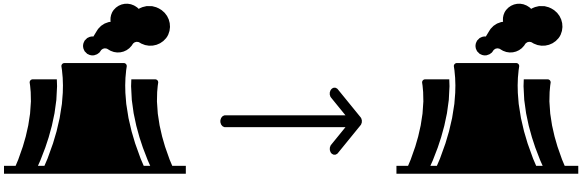

20 MW 7,5 MW

Jatkossa vähintään **7,5 MW** sähköä, lämpöä tai jäähdytystä tuottavat laitokset joutuvat osoittamaan käytettyjen kiinteiden biomassapolttoaineiden kestävyyskriteerien täyttyminen.

Vaikutukset: n. 70 uutta toiminnanharjoittajaa. Lisää yritysten hallinnollista taakkaa.

Biometaanin virtausnopeus 200 m3

Liikenteen biometaania tuottaville laitoksille asetetaan soveltamisraja, joka perustuu biometaanin virtausnopeuteen (200 m3). Aikaisemmin kaikilta biometaania tuottavilta laitoksilta edellytettiin kestävyyden osoittamista.

Biomassat

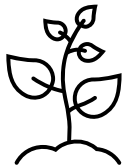

Maatalousbiomassat

- Eräkohtainen tarkastelu: kielletyt alueet
- KHK-kriteeri

Metsäbiomassat

- Riskiperusteinen tarkastelu: hakkuumaan lainsäädäntö
- KHK-kriteeri

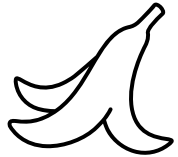

Jätteet ja tähteet

- KHK-kriteeri
- Seuranta- ja hallintajärjestelmät maan laatuun ja maaperän hiilen vaikutuksista

Keskeiset muutokset: maatalousbiomassat

- Terminologia muutoksia

Termi	RED II suomennos	RED III suomennos
Primary forest	Aarniometsä	Ikimetsä
Old-growth forest		Aarniometsä

- Kiellettyihin alueisiin lisättiin kaksi uutta aluetyyppiä: **aarniometsät** (vanhat metsät) sellaisena kuin ne on määritelty metsän sijaintimaassa, ja **nummet.**
  - Näiltä alueilta ei saa hankkia maatalousbiomassaa
- Aarniometsien (vanhat metsät) määrittely tulee perustumaan valtioneuvoston periaatepäätökseen (dnro YM/2024/57, annettu 20.3.2025)

Keskeiset muutokset: metsäbiomassat

- **Riskiperusteinen malli säilyy**, mutta erityisesti luonnonsuojelu- ja hakkuukriteereihin ehdotetaan tehtäväksi tarkennuksia.
- Kansallisella lainsäädännöllä, käytössä olevilla seuranta- ja täytäntöönpanojärjestelmillä ja kestävän metsätalouden periaatteiden mukaisesti, vältetään:
  - kantojen ja juurien korjuu
  - ikimetsien ja aarniometsien heikentymistä tai muuntamista plantaaseiksi;
  - herkällä maaperällä tapahtuva hakkuu
- ja noudatetaan:
  - laajoille avohakkuille asetettuja enimmäisrajoja;
  - kuolleen puuaineksen säilytystä koskevia paikallisia rajoja; ja
  - Hakkuumenetelmiä, jotka minimoivat haittoja maaperän laatuun sekä biologisen monimuotoisuuden ominaisuuksiin ja elinympäristöihin.
- Riskiperusteisen mallin tulee varmistaa, että **metsäbiomassaa ei ole hankittu tietyiltä kielletyiltä alueilta** ja toiminnanharjoittajan on annettava vuosittain tästä **tarkastuslausuma.**

Keskeiset muutokset: KHK-vaatimus ja komission tietokanta

KHK-vaatimus

- Kasvihuonekaasupäästövähenemävaatimusta ulotetaan jo toiminnassa oleviin kiinteisiin ja kaasumaisiin biomassapolttoainelaitoksiin (ennen vaatimus koski vain direktiivin jälkeen toimintansa aloittaneita laitoksia)
- Vaikutukset: Edellyttää kaikilta kansallisessa järjestelmässä olevilta biomassapolttoainelaitoksilta muutoshakemuksen jättämistä ja KHK-vaatimuksen täyttämistä.

Komission tietokanta

- Komissio tietokannan soveltamisala laajenee kaikkiin nestemäisiin ja kaasumaisiin polttoaineisiin kaikissa käyttökohteissa. Ei koske kiinteitä biomassapolttoaineita.
- Sääntelyä kestävyyslakiin. Päällekkäinen sääntely jakeluvelvoitelaista poistetaan.
- Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tietokannan liittyvistä määräajoista ja toiminnanharjoittajan raportointivaatimuksista.

Keskeiset muutokset: RFNBO-polttoaineet (sähköpolttoaineet)

- Mahdollistetaan RFNBO-polttoaineiden kestävyyden osoittaminen kansallisella järjestelmällä.
- Kestävyyskriteerit: kasvihuonekaasupäästövähennys (KHK-vähennys) ja sähkön uusiutuvuuden osoittaminen (direktiivin ja komission delegoitujen säädösten mukaisesti)

- Vaikutukset: Toistaiseksi ei ole tarkkaa arviota toiminnanharjoittajien määrästä, jotka haluaisivat hyödyntää kansallista järjestelmää RFNBO-polttoaineiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa. Yksi laitos on tällä hetkellä aloittanut toimintansa, mutta määrän oletetaan vuoteen 2030 mennessä lisääntyvän, mikäli investoinnin realisoituvat.

Keskeiset muutokset: siirtymäsäännökset

- Uusien toiminnanharjoittajien tulee jättää hyväksymishakemus vuoden 2025 loppuun mennessä, jotta kestävyys voitaisiin takautuvasti osoittaa direktiivin täytäntöönpanomääräajan päättymisestä (21.5.2025)
  - Komissio tulee edellyttämään uusien kestävyyskriteerien osoittamista toukokuusta 2025 lähtien.

- RFNBO-polttoaineiden osalta kestävyyskriteerien täyttyminen voidaan osoittaa takautuvasti 1.1.2025 alkaen, jos hakemus toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä toimitetaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Lisäksi RED III –direktiivissä

- Kaskadikäyttöperiaate
  - Jäsenvaltioiden on toteuttava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että bioenergia tuotetaan tavalla, joka minimoi kohtuuttomat vääristymät biomassan raaka-ainemarkkinoilla. Tätä varten on varmistettava kaskadikäyttöperiaatteen soveltaminen, keskittyen tukijärjestelmiin ja ottaen asianmukaisesti huomioon kansalliset erityispiirteet.
  - Tukijärjestelmiä suunniteltaessa on otettava huomioon kaskadikäyttöperiaatteen ensisijaisuusjärjestys
  - **Suomessa ei tueta puubiomassan energiankäyttöä –> ei edellytä meidän tulkinnan mukaan täytäntöönpanotoimia**

- LULUCF-kriteeri
  - Biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden tuotannon kotimaisesta metsäbiomassasta on oltava johdonmukaista LULUCF-asetuksen velvoitteiden ja tavoitteiden kanssa sekä niiden politiikkojen ja toimenpiteiden kanssa, jotka jäsenvaltiot ovat kuvailleet toimitetuissa yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan.
  - **Koskee jäsenvaltioita, ei ole uusi kestävyyskriteeri**
  - NEPC päivitetty 28.6.2024.